

ارزیابی جامعه به منظور شناسایی مشکلات و تدوین برنامه‌های عملیاتی ارتقاء

سلامت شهر هشتروند، تابستان ۱۳۸۸

اصغر محمدپوراصل^۱، حسین اکبری^۲، منصور شمسی پور^۲، آسیه منصوری^۲، حمیده رشیدیان^۲، دکتر کوروش هلاکویی نائینی^۳

۱- دانشگاه علوم پزشکی تهران- دانشجوی دکتری اپیدمیولوژی همکار مرکز کشوری مدیریت سلامت. ۲- دانشگاه علوم پزشکی تهران- دانشجوی کارشناسی ارشد اپیدمیولوژی. ۳- دانشگاه علوم پزشکی تهران- گروه آمار و اپیدمیولوژی.

چکیده

مقدمه: نقش ارزیابی جامعه عبارت است از شناسایی عوامل تأثیرگذار در سلامت جامعه و تعیین میزان دسترسی به منابع آن جامعه برای هدف‌گیری درست آن عوامل. در ارزیابی جامعه اعضای جامعه در ایجاد مشارکت‌ها، جمع‌آوری داده‌های مربوط به سلامت، تعیین اولویت‌های سلامت، شناسایی منابع، و طرح‌ریزی برنامه‌های سلامت جامعه نقش اصلی را به عهده دارند. هدف از مطالعه حاضر، ارزیابی جامعه هشتروند و تعیین اولویت‌های سلامت، تشخیص مشکل و برنامه‌ریزی عملیاتی سلامت جامعه بود.

مواد و روش‌ها: این طرح در دو فاز اصلی انجام شد. فاز اول جهت دستیابی و تعیین مشکلات جامعه و اولویت‌بندی مشکلات، فاز دوم: انتخاب مشکل اولویت‌دار جهت بررسی بیشتر و ارایه راهکار برای حل آن بود. با تشکیل تیم ارزیابی جامعه، جمع‌آوری داده‌های اولیه و ثانویه صورت گرفت. داده‌های اولیه از طریق برگزاری جلسات بحث متمرکز گروهی و مصاحبه با کارکنان نظام سلامت، افراد کلیدی جامعه و مردم عادی جامعه گردآوری شدند. داده‌های ثانویه نیز بعد از ایجاد هماهنگی با سازمان‌های مرتبط جمع‌آوری گردید.

یافته‌ها: مشکلات استخراج شده با استفاده از روش Hanlon اولویت‌بندی شد که اشتغال، اعتیاد، جمع‌آوری و دفع غیربهداشتی زباله‌های شهری و... در اولویت قرار داشتند. از این میان، مشکل بیکاری برای تشخیص ابعاد آن در جامعه انتخاب و از نظر توزیع و عوامل مؤثر بر آن مورد بررسی قرار گرفت. برای این منظور ۶۲۵ پرسش‌نامه از طریق مصاحبه با افراد ۱۵ ساله و بالاتر به روش نمونه‌گیری سیستماتیک خوشه‌ای تکمیل گردید. نتایج نشان داد که ۱۸/۸ درصد افراد بیکار بودند. هم‌چنین عوامل مؤثر بر بیکاری و مشخصات افراد بیکار و مهارت‌های آن‌ها مشخص گردید. **نتیجه‌گیری:** ارزیابی جامعه در نظام شبکه بهداشت و درمان می‌تواند با شناسایی نقاط قوت، ضعف و فرصت‌های منطقه ابزار مؤثری برای ارتقاء سلامت باشد.

واژگان کلیدی: ارزیابی جامعه، وضعیت اشتغال، هشتروند.